

BÁO CÁO

Giám sát về giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân và thực hiện các kết luận sau thanh tra, kiểm tra trên địa bàn huyện

Thực hiện Chương trình giám sát của Hội đồng nhân dân huyện năm 2022, Ban Pháp chế HĐND huyện đã ban hành Quyết định số 17/QĐ-HĐND ngày 16/3/2022 về giám sát “Công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân và thực hiện các kết luận sau thanh tra, kiểm tra” tại UBND huyện (trực tiếp là Thanh tra huyện cơ quan chuyên môn thực hiện chức năng QLNN về lĩnh vực) và UBND các xã: Ngư Thủy, Hoa Thủy, An Thủy, Tân Thủy, Sen Thủy, Kim Thủy trong 2 năm 2020, 2021. Ban Pháp chế báo cáo kết quả giám sát như sau:

I. CÔNG TÁC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ TIẾP CÔNG DÂN, GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI TỐ CÁO

1. Công tác chỉ đạo triển khai thực hiện

Thực hiện Luật tiếp công dân, Luật khiếu nại, Luật tố cáo và các văn bản hướng dẫn thi hành, trong năm 2020-2021, UBND huyện đã ban hành các văn bản¹ để hướng dẫn, chỉ đạo, đôn đốc các phòng, ban chuyên môn và UBND cấp xã đề cao trách nhiệm, nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác tiếp công dân (TCD), giải quyết khiếu nại, tố cáo (KN,TC). Trên cơ sở văn bản chỉ đạo của UBND huyện, UBND các xã đã cụ thể hóa bằng việc ban hành văn bản hướng dẫn phù hợp với tình hình thực tế tại đơn vị.

Về công tác tuyên truyền phổ biến và giáo dục pháp luật (PBGDPL): Căn cứ các tài liệu được Phòng Tư pháp cung cấp, các xã đã chủ động trong việc lồng ghép tuyên truyền tại các hội nghị, qua loa truyền thanh tại cơ sở; có xã đã có những phương án, giải pháp thiết thực giúp nâng cao hiệu quả công tác giải quyết đơn thư trên địa bàn².

Tuy vậy, do nguyên nhân khách quan nên đến nay vẫn chưa tập huấn chuyên đề về lĩnh vực (KN,TC); bên cạnh đó: trong kỳ có một số công chức mới

¹ UBND huyện ban hành công văn 2774/UBND-TTr ngày 12/9/2021 về việc tăng cường vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, đơn vị trong công tác tiếp công dân, xử lý đơn thư giải quyết khiếu nại, tố cáo tại các phòng, ban, đơn vị, UBND xã, thị trấn trên địa bàn.

² Đảng ủy xã Hoa Thủy ban hành nghị quyết xác định vấn đề trọng tâm trong lãnh đạo, chỉ đạo giải quyết KNTC trên địa bàn; UBND xã Kim Thủy thành lập tổ phản ứng nhanh giúp nắm bắt, giải quyết ngay từ ban đầu về tranh chấp đất rừng trong điều kiện các bên liên quan chưa cấp giấy quyền SDD.

đảm nhận lĩnh vực này nên năng lực tham mưu còn hạn chế, việc theo dõi, cập nhật các thông tin, văn bản về lĩnh vực có nơi chưa đầy đủ, chưa thường xuyên.

2. Việc đảm bảo các điều kiện để tổ chức thực hiện

UBND huyện đã kiện toàn đội ngũ làm công tác TCD, giải quyết KN,TC. Ban TCD huyện được tổ chức theo đúng quy định của Luật tiếp công dân và Nghị định số 64/2014/NĐ-CP. Đối với các xã: hầu hết đã bố trí phòng tiếp công dân, xây dựng nội quy, quy chế; bố trí Lãnh đạo UBND và phân công công chức Tư pháp-Hộ tịch tham mưu giải quyết KN,TC, tiếp công dân hàng tuần theo định kỳ tại đơn vị.

Nhìn chung, đội ngũ công chức làm công tác tham mưu TCD, giải quyết KN,TC ngày càng được củng cố, kiện toàn; chất lượng chuyên môn nghiệp vụ được nâng lên; cơ sở vật chất thiết bị cơ bản được đảm bảo. Hiện nay, UBND huyện đã ứng dụng phần mềm quản lý TCD, xử lý đơn thư KN,TC góp phần thực hiện việc cập nhật, lưu trữ, tra cứu các số liệu, thông tin thuận lợi hơn, hạn chế việc trùng lặp trong quá trình xử lý, giải quyết.

II. KẾT QUẢ CÔNG TÁC TIẾP CÔNG DÂN, GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI, TỐ CÁO, KIẾN NGHỊ PHẢN ÁNH

1. Công tác tiếp công dân

Công tác tiếp công dân từng bước đi vào nề nếp, UBND huyện, các xã đã xây dựng kế hoạch và duy trì việc tiếp công dân định kỳ theo quy định của pháp luật.³ Trong năm trong 2 năm 2020, 2021 tại trụ sở tiếp công dân huyện đã tiếp 95 lượt công dân. Nội dung của các buổi tiếp công dân khá đa dạng, phản ánh nhiều nguyện vọng của công dân như: về lĩnh vực đất đai, chế độ chính sách và vệ sinh môi trường, giải phóng mặt bằng thực hiện dự án FLC⁴...

Tại các xã chịu sự giám sát: Đã mở sổ theo dõi tiếp công dân để cập nhật các thông tin có liên quan việc tiếp nhận và xử lý kiến nghị phản ánh. Thông qua các buổi tiếp công dân, các kiến nghị, phản ánh của công dân đã được cán bộ trực tiếp giải thích, hướng dẫn, kiểm tra, giải quyết cơ bản kịp thời, góp phần hạn chế việc phát sinh đơn thư.

Tuy vậy, trong niên độ giám sát 2020-2021 là thời điểm trên địa bàn có lũ lịch sử và diễn biến dịch covid rất phức tạp nên cũng ảnh hưởng không nhỏ đến công tác tiếp công dân. Ở một số xã việc thực hiện quy chế tiếp công dân có lúc

³ UBND huyện tiếp công dân định kỳ vào ngày 01 và ngày 15 hàng tháng; UBND xã tiếp công dân mỗi tuần mỗi ngày theo quy định.

⁴ Tiếp công dân đông người có 2 đoàn: Đoàn 6 người xã Hồng Thủy kiến nghị liên quan đến việc bồi thường giải phóng mặt bằng thực hiện dự án FLC; Đoàn 6 người gồm các hộ dân thị trấn Kiến Giang phản ánh trực đường Nguyễn Trãi bị ngập úng đề nghị các cơ quan chức năng khởi thông dòng chảy.

còn chưa chặt chẽ, do vậy tạo thói quen không tốt trong thực hiện các nguyên tắc về tiếp công dân.⁵

2. Tình hình khiếu nại, tố cáo, kiến nghị phản ánh

2.1 Việc tiếp nhận, phân loại và xử lý đơn thư

Theo báo cáo của Thanh tra huyện, từ ngày 01/01/2020 đến ngày 31/12/2021, UBND đã tiếp nhận (*kể cả kỳ trước chuyển sang*): 158 đơn (Phản ánh kiến nghị 41 đơn; khiếu nại 47 đơn; tố cáo 70 đơn). Đã chuyển đơn đến cơ quan có thẩm quyền: 109 đơn (Phản ánh kiến nghị 34 đơn; khiếu nại 14 đơn; tố cáo 61 đơn). Đơn thuộc thẩm quyền: 49 đơn.

Các KN,TC, kiến nghị, phản ánh chủ yếu liên quan đến công tác quản lý đất đai, tranh chấp đất rừng, bồi thường giải phóng mặt bằng và liên quan đến công tác bồi thường, hỗ trợ thiệt hại do sự cố môi trường biển.

2.2 Kết quả giải quyết

- *Đối với đơn thuộc thẩm quyền giải quyết của UBND huyện*: Thanh tra huyện đã tham mưu giải quyết xong 49/49 đơn (trong đó có 07 đơn phản ánh kiến nghị, 33 đơn khiếu nại, 09 đơn tố cáo).

Về công tác nghiệp vụ, Thanh tra huyện đã chủ động thực hiện các cuộc kiểm tra, đánh giá về công tác TCD, giải quyết KN,TC tại 10 xã, thị trấn trên địa bàn. Qua kiểm tra đã phát hiện sai sót, kịp thời kiến nghị chấn chỉnh việc chấp hành quy định pháp luật và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác TCD, giải quyết KN,TC tại đơn vị.

- *Đối với đơn thuộc thẩm quyền giải quyết tại các xã*:

+ Xã Ngự Thủy: tiếp nhận và giải quyết xong: 36/36 đơn thuộc thẩm quyền⁶

+ Xã Hoa Thủy: tiếp nhận và giải quyết xong: 09/09 đơn thuộc thẩm quyền⁷

+ Xã Tân Thủy: tiếp nhận và giải quyết xong: 17/17 đơn thuộc thẩm quyền⁸

+ Xã Sen Thủy: tiếp nhận và giải quyết xong: 03/03 đơn thuộc thẩm quyền⁹

+ Xã Kim Thủy: tiếp nhận và giải quyết xong: 12/12 đơn thuộc thẩm quyền¹⁰

Nhận xét : Công tác tiếp nhận, xử lý đơn thư KN,TC cơ bản được UBND các xã quan tâm thực hiện. Đã mở sổ, cập nhật các đơn phát sinh theo đúng quy định. Khi giải quyết các vụ, việc, xã luôn tranh thủ phát huy hòa giải tại cơ sở, thôn bản giúp góp phần giải quyết từ sớm các mâu thuẫn phát sinh trong cuộc sống,

⁵ Công dân không đến phòng tiếp công dân theo lịch mà vào gặp trực tiếp lãnh đạo chủ chốt. khi họ cần trao đổi vấn đề liên quan.

⁶ Trong đó: Khiếu nại 03 đơn, Tố cáo 01 đơn, Phản ánh kiến nghị 32 đơn.

⁷ Trong đó: Khiếu nại 04 đơn, Tố cáo 01 đơn, Phản ánh kiến nghị 04 đơn.

⁸ Trong đó: Khiếu nại 01 đơn, Tố cáo 02 đơn, Phản ánh kiến nghị 14 đơn.

⁹ Trong đó: Khiếu nại 01 đơn, Tố cáo 02 đơn (có 01 đơn Thanh tra huyện chuyển đến)

¹⁰ Trong đó: Khiếu nại 10 đơn, Tố cáo 02 đơn

đồng thời hàn gắn, khôi phục mối quan hệ giữa các bên tranh chấp, duy trì sự đoàn kết gắn bó trong cộng đồng dân cư, không để phức tạp tình hình.

2.3 Việc tổ chức thực hiện các kết luận sau thanh tra, kiểm tra

Việc tổ chức thực hiện các kết luận, quyết định xử lý sau giải quyết khiếu nại, tố cáo được quan tâm thực hiện, đảm bảo theo quy định tại Thông tư số 01/TT của Thanh tra Chính phủ. Đến nay, phần lớn các Kết luận, các Quyết định của các cơ quan có thẩm quyền từ huyện đến xã đều thực hiện nghiêm túc; cơ bản đã khắc phục những tồn tại và tổ chức kiểm điểm, rút kinh nghiệm trong công tác quản lý.

3. Đánh giá chung kết quả đạt được

Qua giám sát tại các đơn vị trong năm 2020,2021, Ban Pháp chế nhận thấy: UBND huyện, UBND các xã đã có nhiều nỗ lực, cố gắng trong thực hiện TCD, giải quyết KN,TC trên địa bàn. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo khá thường xuyên, đã thực hiện nhiều giải pháp tích cực nhằm giải quyết sớm, ngay ban đầu các vấn đề mới phát sinh trong lĩnh vực quản lý nhà nước theo thẩm quyền.

Thanh tra huyện đã nắm, bám Luật, đã phân loại chuyên cho các cơ quan, đơn vị giải quyết đúng quy trình, đúng thẩm quyền. Đối với đơn thuộc thẩm quyền của huyện, bộ phận chuyên môn đã xác minh rõ, chắc từng vụ, việc nên các kết luận giải quyết cơ bản được công dân đồng tình, tỷ lệ giải quyết xong đạt cao (trên 95%). Do vậy, về tổng quan tình hình khiếu nại tố cáo trong kỳ giám sát có chiều hướng giảm so với các năm trước đây¹¹, góp phần ổn định tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn huyện.

III. TỒN TẠI HẠN CHẾ VÀ NGUYÊN NHÂN

1. Tồn tại, hạn chế.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác giải quyết đơn thư và việc thực hiện các kết luận sau thanh tra, kiểm tra vẫn còn một số tồn tại, hạn chế, đó là:

Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về tiếp công dân, giải quyết KN,TC thực hiện chưa thường xuyên và chưa đồng đều ở các vùng miền; hình thức tuyên truyền chủ yếu lồng ghép qua các hội nghị khác nên mức độ hiểu biết pháp luật của một bộ phận công dân còn hạn chế (*có nhiều đơn không rõ nội dung, không đúng về mặt hình thức, đơn vừa có nội dung KN, vừa có nội dung TC*).

Công tác lưu trữ quản lý đơn thư có nơi chưa tốt; đa số hồ sơ KN,TC không đánh bút lục, không lập thành mục lục theo hướng dẫn; biên bản hòa giải thành nhưng các bên chưa ký đầy đủ theo quy định. Đối với công chức mới tiếp cận lĩnh vực trong kỳ giám sát: kinh nghiệm, kỹ năng còn hạn chế, còn lúng túng về quy trình tiếp nhận, phân loại, giải quyết đơn KN,TC; cập nhật thông tin còn

¹¹ Năm 2018 tiếp nhận: 192 đơn; Năm 2019 tiếp nhận: 359 đơn; năm 2020 tiếp nhận: 80 đơn. Năm 2021 tiếp nhận: 55 đơn.

chậm nên có lúc việc viện dẫn văn bản đã cũ làm ảnh hưởng đến hiệu lực pháp lý của văn bản.

Việc giải quyết đơn có nơi vẫn chưa đúng trình tự, một số hồ sơ còn thiếu báo cáo kết quả xác minh, không ra Quyết định giải quyết đối với đơn khiếu nại và Kết luận giải quyết đối với đơn tố cáo mà chỉ ra Thông báo về giải quyết khiếu nại, tố cáo. Trong giải quyết đơn tố cáo có nơi còn sơ ý, chưa làm tốt nguyên tắc bảo mật thông tin.

Công tác theo dõi các sở liên quan đến tiếp công dân, tiếp nhận đơn thư còn chưa thường xuyên, chưa đúng quy định (*dùng 1 sổ để ghi chép qua nhiều năm¹², cập nhật các phát sinh trong kỳ chưa đảm bảo, hình thức tiếp nhận thông tin chưa đầy đủ theo quy định của Luật¹³*).

Việc thực hiện một số Kết luận, Quyết định sau thanh tra, kiểm tra của các cơ quan chức năng cơ bản đã được UBND huyện, UBND xã triển khai kịp thời, tuy nhiên vẫn còn một số kết luận mới thực hiện một phần, có kết luận vẫn chưa thực hiện được¹⁴.

Báo cáo có xã nội dung còn chung chung, chưa sát đề cương, chưa phản ánh đầy đủ, trung thực về đơn thư KN,TC trên địa bàn; để từ đó tìm ra nguyên nhân, phương án, giải pháp cụ thể nhằm nâng cao hiệu quả giải quyết đơn thư trong thời gian tới.

2. Nguyên nhân

Một số đơn vị vẫn còn thiếu quan tâm, ít bao quát vấn đề, có biểu hiện đùn đẩy trong giai đoạn chuyển giao. Trong một số vụ, việc chưa tìm ra nguyên nhân chính; trong đối thoại còn thiếu chủ động, cách thức giải quyết bộc trực, chưa thấu đáo, dễ tạo ra những “bức xúc” gây nên những trường hợp sự việc nhỏ để xảy ra to. Phần lớn khiếu kiện trên địa bàn huyện liên quan đến tranh chấp đất đai, mà đó là vấn đề tồn đọng theo lịch sử, liên quan đến nhiều văn bản khác nhau. Trong khi địa bàn cơ sở công tác quản lý có nơi còn lỏng lẻo, công chức còn hạn chế kinh nghiệm, chuyên môn dẫn đến việc tham mưu lãnh đạo giải quyết còn thiếu chính xác, dẫn đến việc người dân viết đơn đến các cơ quan nhà nước có thẩm quyền.

¹² Thanh tra huyện thông tin: vẫn còn 13/26 xã, thị trấn đến nay vẫn chưa nhận Sổ tiếp nhận đơn thư đúng biểu mẫu quy định; và qua giám sát thực tế còn nhiều xã sử dụng Sổ TCD, sổ tiếp nhận đơn thư đã cũ.

¹³ Hình thức tiếp nhận đa số thực hiện bằng đơn, chưa thực hiện tiếp nhận trực tiếp... trong khi Điều 8 Luật khiếu nại và Điều 22 Luật Tố cáo đã hướng dẫn rõ hình thức thực hiện trình bày trực tiếp.

¹⁴ Kết luận số 2506/KL-UBND ngày 29/9/2021 của UBND huyện: đến nay mới thu hồi số tiền 6/100 triệu đồng phải thu hồi; Kết luận số 215/KL-UBND ngày 26/8/2015 của UBND tỉnh: đến nay vẫn chưa thu hồi được tiền bồi thường hỗ trợ GPMB quốc lộ 1A đối với 31 hộ dân ở xã Sen Thủy..

Đơn thư phát sinh sau sự cố môi trường biển khá phức tạp, việc rà soát, bình xét đối tượng được hỗ trợ khá đông, trong khi yêu cầu phải dứt điểm trong thời gian ngắn nên khó có thể đảm bảo tính toàn diện.

IV. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

1. Đối với các xã

Tiếp tục thực hiện Chỉ thị 35-CT/TW của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác tiếp công dân, giải quyết KN,TC. Khắc phục các kiến nghị mà Đoàn giám sát đã chỉ rõ tại buổi giám sát tại đơn vị.

Thường xuyên kiểm tra, nhắc nhở công chức phụ trách lĩnh vực KN,TC có thái độ thận trọng (không thách đố) trong quá trình tiếp nhận, giải quyết đơn. Tăng cường công tác quản lý Nhà nước về các lĩnh vực nhạy cảm như đất đai, chế độ chính sách, đền bù giải phóng mặt bằng ..vv là nơi dễ xảy ra khiếu kiện, khiếu nại.

Phát huy vai trò của Mặt trận khu dân cư, thực hiện tốt quy chế dân chủ cơ sở, công khai, minh bạch, chủ động trong hòa giải; đối thoại cởi mở, có cách làm sáng tạo nhằm tìm đến “điểm chung” mà các bên có thể chấp nhận được. Chỉ đạo, kiểm tra việc lưu trữ hồ sơ liên quan đến đất đai, chính sách xã hội, các khoản hỗ trợ cho nhân dân và kết quả các vụ việc giải quyết đơn thư, khiếu nại, tố cáo qua các năm.

Cương quyết xử lý nghiêm một số hành vi vi phạm về trật tự công cộng như: có cử chỉ, lời nói thô bạo, xúc phạm danh dự, nhân phẩm; lôi kéo hoặc kích động người khác gây rối hoặc lợi dụng quyền KN,TC để xúc phạm cán bộ lãnh đạo trong các đợt tiếp xúc cử tri, cán bộ TCD đã được Luật¹⁵ quy định.

Đề nghị Thường trực HĐND các xã, thị trấn quan tâm sớm có kế hoạch giám sát về giải quyết đơn thư KN, TC trên địa bàn, nhằm khắc phục các tồn tại hạn chế trong quá trình thực hiện ngay tại cơ sở.

2. Đối với Thanh tra huyện

Nắm bắt thông tin từ các đơn thư, phản ánh của công dân, tham mưu cho UBND huyện tổ chức thanh tra về lĩnh vực, về trách nhiệm thủ trưởng nhằm ngăn chặn những biểu hiện chậm giải quyết, xử lý đơn, giữ vững kỷ cương pháp luật.

3. Đề nghị UBND huyện Thông báo chấm dứt tiếp nhận đơn thư, tiếp công dân đối với 4 nội dung¹⁶ đã được các cấp có thẩm quyền giải quyết đúng theo quy định của pháp luật nhưng công dân vẫn cố chấp khiếu kiện kéo dài trong nhiều năm.

¹⁵ Luật xử lý vi phạm hành chính ngày 20/6/2012; Nghị định 144/2021/NĐ-CP;...

¹⁶ BC số 96-BC/TU ngày 20/10/2021 của BTV Tỉnh ủy trong đó kiến nghị chấm dứt xem xét xử lý đơn, TCD đối với các nội dung đã được giải quyết, gồm: ông Lê Quang Phác, ông Lê Viết Lưu khiếu kiện liên quan đến đất đai xã Sen Thủy; ông Phạm Công Tuấn khiếu nại liên quan đến GPMB đường dây 500kv; ông Võ Đình Tuất khiếu nại phương án bồi thường, hỗ trợ GPMB thi công quốc lộ 1.

Chỉ đạo cơ quan chuyên môn tiến hành tập huấn nghiệp vụ theo kế hoạch; có hình thức đổi mới, tập trung đi thẳng vào những vấn đề cấp thiết, thực tiễn tại cơ sở; cập nhật các văn bản mới hoặc sửa đổi và có nhận xét, đánh giá về lĩnh vực KN,TC đối với từng đơn vị qua từng năm.

Trên đây là báo cáo giám sát chuyên đề về công tác giải quyết đơn thư, khiếu nại, tố cáo của công dân và việc thực hiện các kết luận sau thanh tra, kiểm tra tại UBND huyện và một số xã trên địa bàn trong 2 năm 2020 và 2021. Ban Pháp chế báo cáo để các đại biểu HĐND huyện và các đơn vị chịu sự giám sát được biết./.

Nơi nhận:

- TV Huyện ủy; (Báo cáo)
- Thường trực HĐND huyện;
- UBND, UBMTTQVN huyện;
- Các đại biểu HĐND huyện;
- Các đơn vị chịu sự giám sát;
- Đăng Website của UBND huyện;
- Lưu VT.

**TM. BAN PHÁP CHẾ
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Thanh Đức